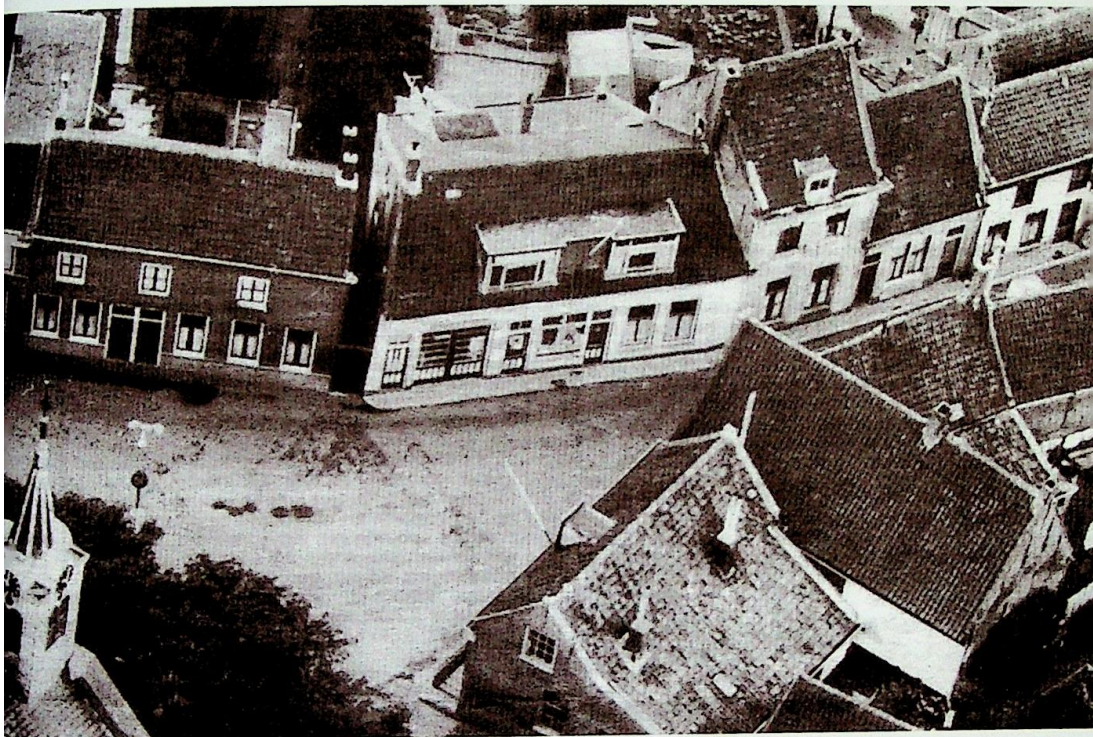

“De Kruin”

Uitgave van de
Historische Vereniging
'den Berchsen hoeck'

nummer 58
oktober 2020

Dienstbode bij de dokter

door Laura Meilink-Hoedemaker

Gerrie (Moerman-) Boeren, die aan de Rotte woonde, was onze eerste dienstbode aan de Oosteindseweg 13-b in Bergschenhoek.

In de jaren 90 vertelde iemand mij dat ze al jaren in Terbregge woonde. Ik heb haar toen opgezocht.

Naar aanleiding van wat ze vertelde maakte ik een artikeltje voor de Buurkrant Terbregge.

Zoals dat hoort liet ik het haar eerst lezen. Ze was het eens met de inhoud.

Maar zij wilde niet door een publicatie in de belangstelling komen.

Dus verdween het artikel in mijn archief.

Deze zomer overleed zij in de eenzaamheid van een verpleeghuis. Ze is 100 jaar geworden.

De familie heeft ingestemd met publicatie in de Kruin.

Ze is de vierde uit een gezin van elf kinderen, maar eigenlijk was ze de oudste van acht kinderen want de eerste drie kinderen overleden erg jong. Dat had je zo in de jaren twintig van de vorige eeuw. Gerrie Moerman-Boeren, want over haar hebben we het, was anderhalf jaar oud toen ze met haar ouders in 1922 uit Waddinxveen kwam wonen aan de Rotte onder Bergschenhoek. Ze volgde vier klassen lager onderwijs in Bergschenhoek. Zes keer per week gingen ze lopend over de Hoeksekade naar school. Tussen 12 en 2 uur kon ze terecht bij een tante. Dokter Hoedemaker was een van de weinigen in het dorp met een auto, en als hij 's middags op weg naar zijn patiënten aan de Rotte de schoolkinderen achterop reed, liet hij ze meerijden. De laatste vier jaar ging ze naar het pas geopende schooltje aan de Rotte.

Dat vierde schooljaar aan de Rotte maakte ze overigens niet af, want haar moeder haalde haar op haar veertiende van school om als hulp in de huishouding te gaan bijverdienen. Haar eerste dienstje was in Hillegersberg, maar na een half jaar werd ze gevraagd als dienstmeisje bij de jonge dokter Albert Hoedemaker in Bergschenhoek. Meneer Am, zoals ze hem mocht noemen, was net getrouwd en ging wonen in een nieuw huis aan de Oosteindseweg. Het jonge stel begon gelijk met een dienstbode. Dat ging zo in 1934.

*De jonge dokter Hoedemaker
met zijn bruid in 1934*

Oosteindseweg 13-b

Ze had intussen genoeg geld gespaard voor een fiets en elke morgen, ook op zaterdag en zondag, was ze om 7 uur paraat. De eerste jaren werkte ze halve dagen, maar naarmate zij ouder werd en het gezin van de jonge dokter groeide, werkte ze dagelijks van 7 uur 's morgens tot 7 uur 's avonds. En haar zusje Willy kwam er als tweede dienstbode bij. Ze verdiende vier gulden per week en kreeg elke dag een warme maaltijd. Dat was in die tijd nog het belangrijkste. Van die vier gulden moest ze er twee afdragen aan haar moeder, de rest mocht ze zelf sparen, maar ze moest er ook haar kleren van kopen.

Ze werkte daar acht jaar en maakte de geboorte van vijf kinderen mee. De jonge dokter deed de bevallingen zelf, maar de oude dokter keek wel over zijn schouder mee. Ze herkent de kinderen, allemaal meisjes, nog allemaal op de foto's en ook de namen kan ze feilloos opnoemen. De kinderen waren gezeglijk en de mevrouw was erg aardig, maar ze had geen ervaring als huisvrouw.

Net als bij de burgemeester en de dominee was het ook bij de dokter gebruikelijk dat de dienstbodes in de keuken aten, ze konden dan achter de schermen werken aan het opdienen en afwassen. Maar, zegt ze nadrukkelijk, we kregen hetzelfde eten als de mensen binnen. En als de dokter in Rotterdam was geweest, bracht hij altijd iets lekkers mee, en daar kregen wij ook ons deel van. En als ze gasten hadden bij het eten, dan kregen wij in de keuken de kinderen te verzorgen. Je begrijpt, dat ging wel iets anders dan binnen.

Het huis stond op een dijk en had een grote tuin, waar je met een steile trap kon komen. In de winter stond daar altijd de kinderwagen met een baby beschut onder de trap, ook als het sneeuwde.

De kinderwagen in de achtertuin met peuter Jo en baby Cora

Mevrouw Hoedemaker met baby Laura, de schrijfster van dit artikel

De andere kinderen speelden vaak in de grote zandbak. Je moet weten, er was toen nog geen kleuterschool in Bergschenhoek. Mevrouw hield van tuinieren en in de oorlog verbouwde ze zelf haar aardappelen en groenten.

Mevrouw Hoedemaker met vijf kinderen in de zandbak, vlnr: Laura, Nans, baby Gerda, Jo en Cora

De voorvallen uit de artspraktijk maakte ze op de achtergrond mee. De praktijk was groot en de oude en de jonge Hoedemaker waren zeven dagen per week beschikbaar. De boeren en buitenlui gingen bij voorkeur op zaterdagavond naar het spreekuur, omdat ze dan hun wekelijkse wasbeurt hadden gehad en zich alleen dan aan de dokter durfden vertonen. Na het spreekuur gingen de artsen de medicijnen nog klaarmaken, die de patiënten zondagochtend konden ophalen. Twee keer werd ze zelf ingeschakeld bij behandelingen.

Een van de dokterskinderen had een abces in de hals, een ander een moedervlek op de rug. De dokter behandelde dat zelf, maar mevrouw had niet de moed zelf haar kind vast te houden, dus dat moest Gerrie doen. Vooral de moedervlek, die met een gloeiende pook en zonder verdooving van de baby werd weggebrand kan zij zich maar al te goed herinneren.

In 1942 was ze, 22 jaar oud, sterk genoeg om als werkster te gaan werken in Hillegersberg. Ze had toen meer tijd voor zichzelf en verdiende meer. In november 1945 trouwde ze met Wim Moerman. Ze kregen een dochter en ze heeft kleinkinderen en zelfs achterkleinkinderen. Ze hebben veel gereisd. De laatste jaren was haar man ziekelijk, maar ze kon hem altijd thuis verzorgen, dat wilde ze per se. Ze hoopten nog dat ze in november 2005 hun zestigste trouwdag konden vieren. Maar drie weken ervoor overleed hij. Alles voor het feest was geregeld. Ze laat me de uitnodigingen zien, en de felicitatie van de Koningin.

Bij het afscheid krijg ik een fotootje mee: ze zit op een stoel in de tuin van de dokter met een peuter naast zich en een baby op schoot. Die baby, dat ben ik. En die gloeiende pook kan ik me gelukkig niet herinneren. Ja, het waren andere tijden.

Gerrie Boeren met Nans en Laura

Inhoudsopgave

Colofon	1
Voorwoord	2
Bestuursmededelingen	3
Verenigingsnieuws	4
Floor Teeuw over zijn familiegeschiedenis	8
Molen F2	16
Met het (wakend) oog op Bergschenhoek	23
De ontwikkeling van boerderijen	37
Dienstbode bij de dokter	43
Café De Koophandel	47
Het stoffige archief	51
Uitgaven	56